

Oqaaseqaat: Aarrit (*Odobenus rosmarus*) ukiisarfii upernaakkullu qatsimasarfii sumiiffiit pingaaruteqartut aatsitassarsiortoqassagalu- arpat ilisimasassat

minerals@natur.gl
Nuuk 28. december 2022

Aarrit ukiukkut upernaakkullu uumaffigisartagaat pingaaruteqartut

Ilanngussisut

Rikke Guldborg Hansen, Miluumasunut Timmissanullu Immikkoortortaqarfik

Ida Bomholt Dyrholm Jacobsen, Avatangiisinut Aatsitassanullu Immikkoortortaqarfik

Karl Brix Zinglensen, Avatangiisinut Aatsitassanullu Immikkoortortaqarfik

Tunulequtaasoq

Allaaserisami *Kalaallit Nunaanni aatsitassanut (kulbrintenulluunniit) tunngatillugu sumiiffinni misissuisoqartillugu nalunaarusiortoqartillugulu najoqqutassat* ("Pinngortitami misissuitilluni najoqqutassat") (Anon., 2000) aatsitassarsiortoqassatillugu pinngortitamiinnermi immikkut aalajangersarneqarsimasunik najoqqutassanik imaqarput. Sumiiffiit piffissallu qanoq ilineri apeqqutaallutik uumasogarneranut sunniuteqarsinnaasunik ingerlatsisoqassatillugu aalajangersakkat atorneqartarput.

Sumiiffiit pinngortitamilu misissuisoqartillugu najoqqutassanik aalajangersakkat pisunut, uumasogarneranullu ilisimalersimasat aallaavigalugit najoqqutassiorneqartarput. Naalakkersuisullu kapitalimi 2 aamma 3-mi sumiiffinnut tunngatillugu aalajangersakkat nutarteqqunikuuvaat, taakkununga atallutik nalunaarusiaq digitalimillu assilisat NatureMap-imi qarasaasiakkut uggu- una iserfigineqarsinnaasuni pissarsiarineqarsinnaasunngortinniarlugit www.eamra.gl (naturemap.eamra.gl). NatureMap Kalaallit Nunaanni avatangiisit pinngortitallu nunap assiliorneqarnerinut tunngasuupput qarasaasiakkut iserfigineqarsinnaasut. Paasissutissat NatureMap'imiittut aamma NunaGIS-imi GovMin (LicenceMap)-imilu nalunaarsorneqarnikuupput imaaliallaannaq iserfigineqarsinnaanngortillugit.

Kapitel 2-mi *sumiiffiit uumasogarneranut pingaaruteqartut* oqaaseqaatip uuma nutarterneqarneraat immikkoortoq 2.03.10 *Aarrit ukiisarfii upernaakkullu qatsimasarfii* atlantikumi aarrit uumariaasiannut tunngatillugu maannakkumut ilisimasanik aallaaveqarpoq.

Ad. 1: Nalinginnaasumik nassuiaatigineqarnera innarlianeranullu tunngasut

Atlantikut Aavia kalaallit nunaanniitqoq (*Odobenus rosmarus*) nunani uumasut aarlerinartors-iortitaasut allattorsimaffianni ”innarleriaannaasutut” (VU) inissisimavoq, Tunullu avannarpassit-tortaani ”aarlerinartorsiuungajattutut” (NT) naliliiffigineqarsimalluni (Boertmann & Bay, 2018)

Aaveq eqqissisimatitaavoq, Namminersorerullutillu Oqartussat nalunaarusiaanni nr. 20 27. Ok-tobari 2006-imeersumi §2, (Anon., 2006) piaqqat arnaminnik ingiaqateqartut tamakkiisumik eqqissisimatitaasuupput. Naatsorsuutigineqarpoq nalunaarusiaami maannakkut allannortinniar-neqartumi ilanngunneqartussaassasoq akornusersorneqarnissaat angallammik aallatigulluunniit 300 m-inik qaninnerusumik nunami qaqisimaarfigisartagaanniluunniit qanillattoqqusaanngitsut. Qimusseriarsuarmi nunami allanngutsaalisamut immikkut malittarisassaqqarpoq (Anon., 1998) taamatuttaaq Tunumi Tunullu Avannaani nunami allanngutsaalisamut tunngatillugu (Anon., 1992).

Kalaallit Nunaanni aarreqatigiiaat assigiinngitsut pingasuupput:

- Tunup Avannaani aarrit ikittuaraapput.
- Nunatta Kitaani Canadamilu aaveqatigiit ataasiupput:
  - o Hudson-ip Kangerliumarngani-Davisstrædemi Issittup qeqqani aammalu
  - o Baffin’ip Kangerliumarngani (Avannaata Imaa)-ta aaveqatigiivi uumasuupput Issittup avannaarsuaneersut (Garde & Hansen, 2021).

Atlantikut aavia Kalaallit Nunaanni uumasusoq oktobarimi, novembarimi decembarimilu aas-sisarfirminniit ukiisarfirminnut ingerlaartarput, maajimiit juunimut aasami najortakkaminnut utertarlutik. Ukiisarfinni upernaakkullu najortakkaminni nerisassarsiorlutillu nuliillutillu pi-aqqisinnaasarput. Aarrit imaani ikkattuni uillunik nerisaqaat (5-100 m-inik itissuseqartuni) ik-kannersani sinerissamiluunniit. (Garde et al., 2018).

Kalaallit Nunaanni aaveqarneranut innarliinerpaajullutillu akornusersuutaanerusarput pinia-rneqarnerat akornusersorneqarnerallu, ingammik aarrit nunamut sikunulluunniit qaqisimaartil-lugit tamanna pislarluni. Sikorsuit akornnganni aaveqarfiulluurtuni angalasoqarnissaa allanilluun-niit ingerlatsisoqarnissaa pinaveersimatinneqartariaqqarpoq (Christensen et al., 2016).

Qimusseriarsuarmi nunami eqqissisimatitami Tunumi, Tunullu Avannaani nunami eqqissisima-titami immikkut ittunik malittarisassaqqarpoq (Pinngortitami misissuinerni malittarisassat, no-vembari 2000, kapitel 3).

Ad. 2: Piffissap qanoq ilineri pingaaruteqartut

Pinngortitami misissuinerni malittarisassat (novembari 2000) piffissaq una allassimavoq:

Piffissami 1. oktobarimiit – 15. juunimut.

Piffissaq taanna suli atuupput ingerlaarnerallu tassunga ilaatinneqarpoq. Piffissamik allanngui-nissaq innersuunnanngilaq.

Sikorsuaqarnerata upernaakkut qanoq issusia qanorlu siaruaassimatiginera apeqqutaalluni Davisstrædemut takkussuunnerat ukiumiit ukiumut allanngorarsinnaasarpog, sikorsuimmi aarrit qatsimaffigisarmatigit. Sumiiffimmi tamaani aaveqarneranut sunniuteqarsinnaasumik ingerlatsisoqartillugu sikorsuit qanoq inneri amerlatigineriluunniit satellitsikkut nakkutigineqarsinnaallu arput imaluunniit allatigut juuni naallugu tamaani ukiumi aaveqassusiata missingersortarnissaat innersuussutigineqarpoq.

Ad. 3: Sumiiffiit pingaaruteqartut

Kalaallit Nunaata imartaani pikialasorsuarni ikkanneqarfinniluunniit imaani uiloqarfiulluurtuni aarrit innarlerneqarsinnaapput. (Garde & Hansen, 2021). Pikialasorsuit ukiumiit ukiumut anner-tussusii ukiumiit ukiumut ukiullu qanoq ilineranut naleqqiullutik allanngorarfiusuurtuupput.

Aarrit Baffin-p Kangerliumarnganiittartut aasakkut Canadamiiffimminniit Avannersuup eqqaanut (Kitaata Avannaanut) illuariartortarput, Pikialasorsualasorsuup kangiataungaanut (Immap avannaani pikialasorsuaq). Ukiumiit ukiumut aammalu ukiup qanoq ilinera malillugu imaani sikorsuit siammarsimanagerat allanngorartuarpoq Pikialasorsuullu imartaata qanoq innera apeqqutaal-luni aarrit sumi qanorlu ukiisarfimmi angalaarfimminnilu agguataarsimanagerinut sunniuteqartu-artarpoq (Hansen & Heide-Jørgensen, 2018).

Hudson-ip Kangerliumarngata-Davisstræde'milu aaveqatigiiaat Kalaallit Nunaata Kitaani uki- isarput sikorsuullu nikittarnerinut malinnittuullutik. Davisstrædep amiliffiata nalaani ingerlaarfiit pingaaruteqarpaseqaat (Dietz et al., 2014). Sikorsuit siaruarsimanagerisa allanngornerisa aarrit su-miiffii piffissallu qanoq ilinerani siaruaassimanageri ingerlaarnerinullu sunniuteqartaqaat. Ikkann-ersat Qalerallit Ikkannersuat Qeqertarsuullu Ikkannersua (Disko Banke) aarrit nerisassarsiorne-rinut pingaaruteqarluinnartuupput, ukiinerminnilu nuliinissaannut aamma pingaaruteqaqalutik. Aarrit sikorsuarniikkumanerisarput sinerissamilu nunamut akuttunerusumik qaqisarlutik (Heide-Jørgensen m.fl., 2018, Christensen m.fl., 2016), naak piffissap pingaaruteqartup nalaani taamattoqartarnera apersuinermi uppersarsineqaraluartoq (Born et al., 2017). Sumiiffimmi tamaani aarrit ingerlaartarnerat annertunerusumik malinnaaffigineqartariaqartoq innersuus-sutaavoq, taamaasilluni Hudson-ip Kangerliumarnganut Davisstrædemullu ingerlaartarfiat inis-silluarneqarniassammat.

Tunumi aarrit ikittunnguupput sumiiffimmullu annertoorujussuarmut siaruarsimallutik, taamaat-tumik mianersornissaq malillugu Rio-mi isumaqatigiissummi 15 naapertorlugu mianersornissa-mut isumaqatigiissut sumiiffik tamakkerlugu atuuppoq, sumiiffiit nalunaarsorneqarsimasut kisi-mik pineqarnatik. Umasoqatigiimmi ikittunnguit akornngusersorneqarnermikkut umasoqatige-erujussuarnut naleqqiullutik sunnerneqarnerat annertunerujussusarami. Tunup avannaani Avannamut kangimut uiariartarfimmiittumi pikialasorsuarni ukioq kaajallallugu aaveqartarpoq (Garde & Hansen, 2021).

Ittoqortoormiit Kangerlussuata (Scoresby Sund), pulariaata avannaatungaani aarrit nunamut qaqisarfeqarsimagalu arput, maannakkut qimanneqarsimasumik. Kangerluulli silataatungaani

pikialasumi aarrit takuneqallattaartarput (Born et al., 1997, Garde & Hansen, 2021). Sumiiffilli tamanna pingaaruteqartutut inissinneqarnikuunngilaq uppersaatait amigaatigineqarmata.

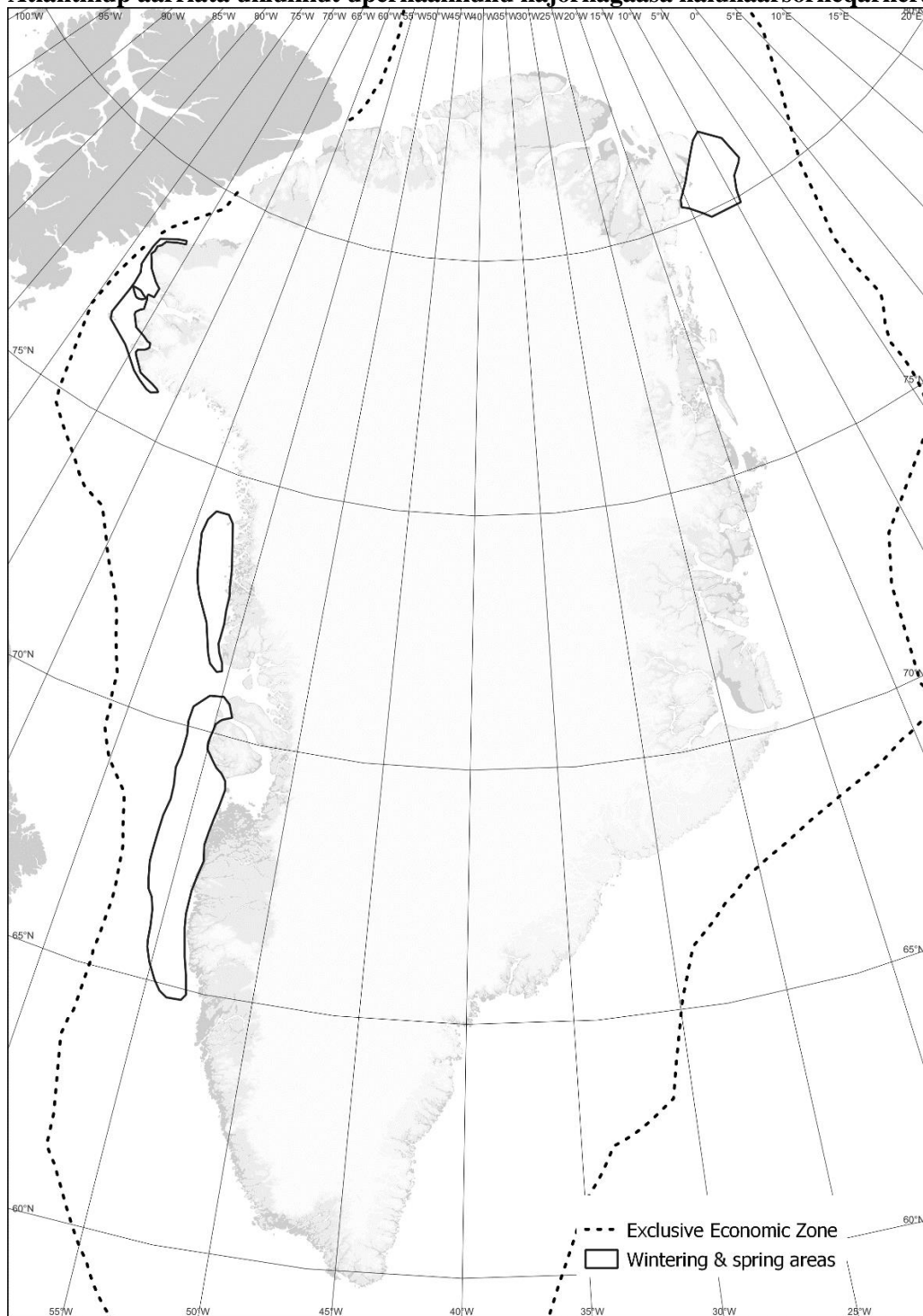
Minngortitami misissuisoqannginnerani Danmarks Meteorologiske Institut-imiit sikorsuit assineqarnerinik satellitsikkullu assinginik misissueqqaartoqartarnissaa innersuussutaavoq, sikorsuaqarfiit aarrit najornegaat naliliiffigisinnaaniarlugit.

Pinngortitami misissuisoqarneranut tunngatillugu malittarisassat imatut allanngortinneqarnissaat innersuussutaavoq:

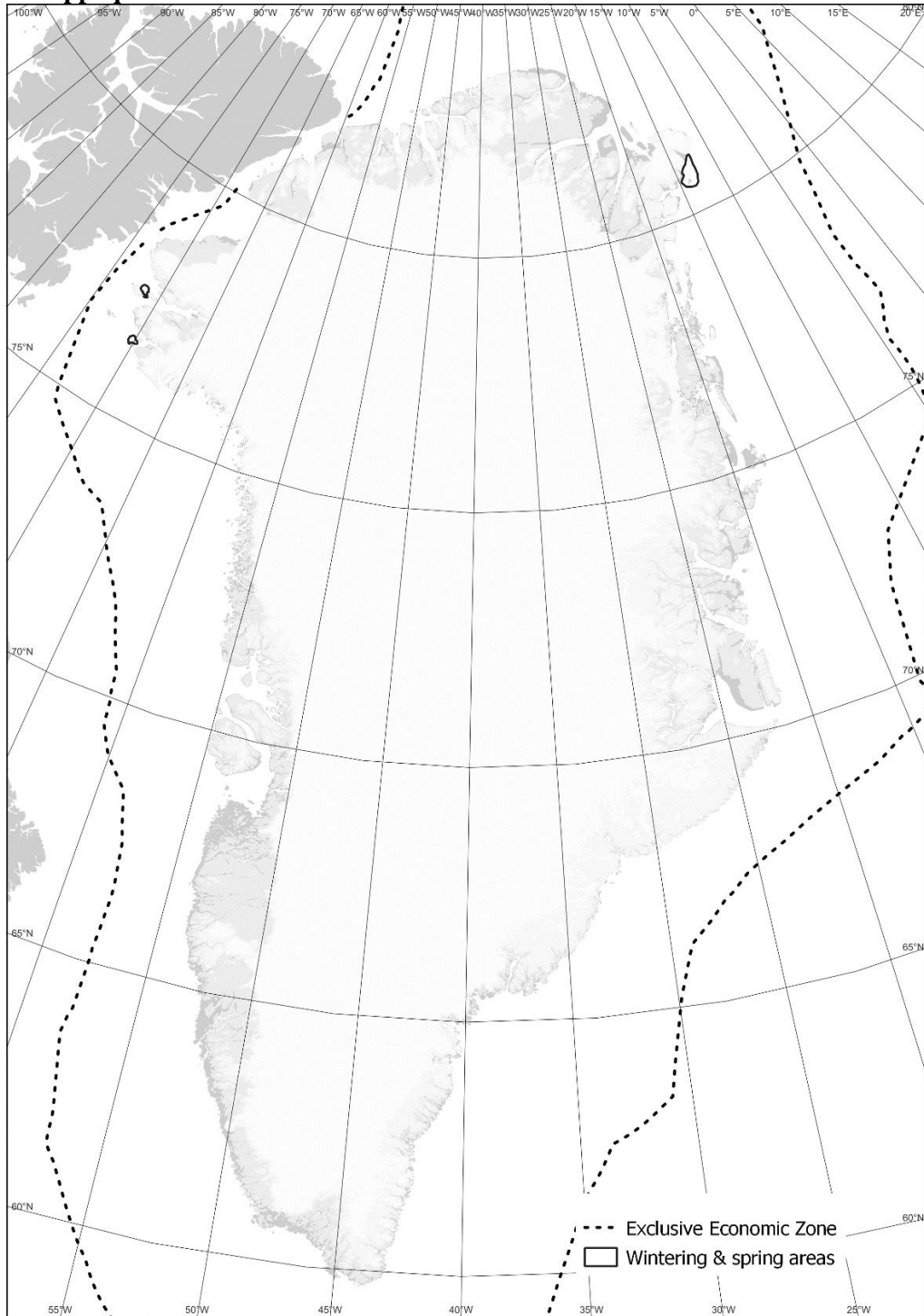
2.03.10 Aarrit ukiukkut upernaakkullu najortagaat. Piffissaq 1. oktobarimiit - 15. juunimut ukiuunerani upernaakkullu aarrit sikorsuaqarfinni sumiiffinnilu takkusimaarfigisaannut tunngatillugu malittarisassat atuuttut, Aatsitassaqarnermut Aqutsisoqarfik (Miljøstyrelsen for Råstoffer) allatut akuersisummik tunniussaqaarsimanngitsillugu ukua atuuttussaapput:

- a. Akorngusersuinissaq inerteqqaavoq, aallaammik seqqortoqaqqusaananilu 8 knob qaangerlugu umiatsiamik ingerlasoqaqqusaanngilaq.*
- b. Timmisartumik suluusalimmik qulimiguulimmilluunniit 500 meterinik atsinnerusumi timmisoqaqqusaanngilaq.*
- c. Dronet atorlugit 100 meterinik atsinnerusumik annertussuseqartumilluunniit atuisoqaqqusaanngilaq.*
- d. Sikorsuarmi ingerlanissaq inerteqqaavoq.*

Atlantikut aarriata ukiukkut upernaakkullu najornagaasa nalunaarsorneqarnerat

**Aarrit ukiukkut upernaakkullu najortagaat pillugu siornatigut nalunaarsugaasimasoq
imaappoq**

Referencer

- Anon. (1989). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 17. maj 1989 om naturreservatet i Melville Bugt
- Anon. (1992). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. juni 1992 om Nationalparken i Nord- og Østgrønland
- Anon. (1992). United Nations Rio Declaration on Environment and Development, MLA (7th ed.) Agenda 21.
- Anon. (2006). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 27. oktober 2006 om beskyttelse og fangst af hvalros
- Boertmann, D., Blockley, D., & Mosbech, A. 2020. Greenland Sea – an updated strategic environmental impact assessment of petroleum activities. 2nd revised edition. Scientific Report from DCE - Danish Centre for Environment and Energy No. 375, 386 pp. <https://dce2.au.dk/pub/SR375.pdf>
- Boertmann, D. & Mosbech, A. 2020. Disko West – an updated strategic environmental impact assessment of oil and gas activities. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 438, 384 pp. <http://dce2.au.dk/pub/SR438.pdf>
- Born, E.W., Dietz, R., Heide-Jørgensen, M.P., Knutsen, L.Ø., 1997. Historical and present distribution of Atlantic walruses (*Odobenus rosmarus rosmarus* L.) in Eastern Greenland. *Medd. Grønland. Biosci.* 46, 73.
- Born, E, Heilmann, A, Holm, L.K., Laidre, K.L., Iversen, M.: Walruses & the Walrus Hunt in West & Northwest Greenland: An Interview Survey about the Catch and the Climate (Monographs on Greenland, Volume 355 / Man & Society, Volume 44) Hardcover – 15 Aug. 2017
- Christensen, T., Aastrup, P., Boye, T., Boertmann, D., Hedeholm, R., Johansen, K.L., Merkel, F., Rosing-Asvid, A., Bay, C., Blicher, M., Clausen, D.S., Ugarte, F., Arendt, K., Burmeister, A., Topp-Jørgensen, E., Retzel, A, Hammeken, N., Falk, K., Frederiksen, M., Bjerrum, M. & Mosbech, A. 2016. Biologiske interesseområder i Vest- og Sydøstgrønland. Kortlægning af vigtige biologiske områder. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 210 s. - Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 89. <http://dce2.au.dk/pub/TR89.pdf>
- Dietz, R., Born, E. W., Stewart, R. E., Heide-Jørgensen, M. P., Stern, H., Rigét, F., Toudal, L., Lanthier, C., Jensen, M. V., & Teilmann, J. (2014). Movements of walruses (*Odobenus rosmarus*) between Central West Greenland and Southeast Baffin Island, 2005-2008. *NAMMCO Scientific Publications*, 9, 53–74. <https://doi.org/10.7557/3.2605>
- Garde, E., Hansen, R.G., 2021. Chapter 4 – Stocks, distribution, and abundance. In: *The Atlantic Walrus. Multidisciplinary insights into human-animal interactions*, pp. 77-95, Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-817430-2.00011-X>, 978-0-12-817430-2.
- Garde, E., Jung-Madsen, S., Ditlevsen, S., Hansen, R.G., Zinglarsen, K.B., Heide-Jørgensen, M.P., 2018. Diving behavior of the Atlantic walrus in high arctic Greenland and Canada. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology* 500, 89-99.
- Heide-Jørgensen, M.P., Sinding, M.S., Nielsen, N.H., Rosing-Asvid, A., Hansen, R.G., 2016. Large numbers of marine mammals winter in the North Water polynya. *Polar Biology* 39 (9), 1605-1614.

- Heide-Jørgensen, M.P., Merkel, F., Stern, H., Garde, E., Hansen, R.G. 2018. The sea ice recedes – but the walrus just stay. NAMMCO SC WG ON WALRUS, Copenhagen 23-25 October 2018. NAMMCO/SC/25/14-WWG/05.
- Merkel, F., Boertmann, D. & Mosbech, A. 2020. Davis Strait – an updated strategic environmental impact assessment of petroleum activities. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 439, 332 pp. <http://dce2.au.dk/pub/SR439.pdf>
- NAMMCO - North Atlantic Marine Mammal Commission, 2018. Report of the NAMMCO Scientific Working Group on Walrus, October 2018, pp. 22. https://nammco.no/wwg_reports/.